

UGC Approved Journal
• Sr. No. 64310

ISSN 2319-8648

Indexed (IIJIF)

Impact Factor - 2.143

Current Global Reviewer

**UGC Approved International Refereed Research Journal Registered & Recognized
Higher Education For All Subjects & All Languages**

Editor in Chief
Mr. Arun B. Godam

www.rjournals.co.in

CURRENT GLOBAL REVIEWER

Half Yearly Nov. 2017-Apr. 2018
Issue X Vol II, Jan. 2018

UGC Approved
Sr. No. 64310

ISSN : 2319 - 8648
Impact Factor : 2.143

15	भारतीय राज भाषाएँ एवं संविधान	प्रा. नयन भादुले-राजमाने	61
16	महिलांचा आर्थिक विकास आणि उद्योजकता	डॉ.सतीश बाबुराव डोंगे	70
17	ऑरिस्टॉटलच्या 'नैतिक सदगुण' संकल्पनेचा अन्वयार्थ	पंडगे संतोष रमेशराव	74
18	ग्रामीण साहित्य संकल्पना व स्वरूप	प्रा. डॉ. हनुमंत तुकाराम माने	77
19	विद्यार्थ्यांच्या सृजनशीलतेचा विकासासाठी कार्यक्रमनिर्मितीचा अभ्यास	प्रा.मरेवाड पी.पी.	81
20	स्त्री उत्थानातील डॉ.बाबासाहेब आंबेडकराच्या कार्य व चळवळीचे योगदान	डॉ.पी.जी. राठोड	86
21	नव्वदोत्तरी स्त्रीवादी कथालेखनातील स्त्रीजीवन	प्रा.डॉ.लक्ष्मण ना.वाघमारे	89
22	'ग्रामीण साहित्य' हा वेगळा प्रवाह कशासाठी ?	प्रा. डॉ. ज्ञानदेव राऊत	92
23	सामाजिक संशोधन पध्दतीचा चिकित्सक अभ्यास	मुरगे एम.यु	95
24	महात्मा गांधी तंटामुक्ती अभियान	प्रा. डॉ. डी. डी. घोडगे रायठक डी. व्ही.	98
25	राष्ट्रीय एकात्मतेसाठी तथागत बुद्धांचे विचार : एक अभ्यास	प्रा. डॉ. बालाजी गव्हाळे	101
26	'हमारा शहर उस बरस' उपन्यास में अभिव्यक्त समस्याएँ	प्रा.बालिका कांबळे	106

	Page No.
	1
ik	4
	8
	13
	15
re	18
l	22
	27
	33
sa	42
	45
rector	48
जी	53
	57

महात्मा गांधी तंटामुक्ती अभियान

प्रा. डॉ. डी. डी. घोडगे

मार्गदर्शक, समाजशास्त्र विभागप्रमुख, लोकमान्य महाविद्यालय, सोनखेड ता. लोहा, जि. नांदेड

रायठक डी. व्ही.

संशोधक, समाजशास्त्र विभागप्रमुख, श्री. संत जनाबाई शिक्षण संस्थेचे, कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय गंगाखेड

(24)

प्रस्तावना

गावपातळीवर छोट्या छोट्या वादाचे किंवा तंटयांचे रुपांतर मोठ्या वादात व तंटयात होवुन कुटुंबाची, समाजाची व पर्यायाने गावाची शांतता नष्ट होत असते. त्यामुळे संपत्तीचे, मालमत्तेचे आर्थिक नुकसान होते व असे तंटे मिटविण्यासाठी प्रशासकीय व न्याय यंत्रणेवर ताण वाढतो. त्यामुळे तंटे निर्माण होवु नये किंवा निर्माण झाल्यास असे तंटे वाद गावपातळीवर सोडविले जावेत यासाठी पुर्वापार मान्य असलेली पंच पध्दती सारखी लोकसहभाग व लोकसहकार्यातुन कार्य करणारी पर्यायी तंटा निवारण पध्दत कार्यान्वित करण्याच्या उद्देशाने व शांततेतुन समृद्धीकडे या त्रीद वाक्याने महाराष्ट्र शासनाने 2007 मध्ये महात्मा गांधी तंटामुक्त गाव मोहिम राबविण्यात सुरुवात केली आहे,

प्रतिबंधात्मक उपाययोजना, दाखल झालेले तंटे मिटविणे व नव्याने निर्माण होणारे तंटे मिटविणे या तीन माध्यमातुन तंटे मिटविण्याची मोहिम राबविल्यानंतर पुरस्कार प्राप्त गावाला बक्षीस देवुन सन्मानित केल्या जाते व पुरस्कार प्राप्त झालेल्या निधीतुन गावाचा विकास केला जातो.

दिनांक 19 जुलै 2007 च्या शासन निर्णयान्वये दिनांक 15 ऑगस्ट 2007 पासुन राज्यात महात्मा गांधी तंटामुक्त गाव मोहिम सुरु करण्यात आली आहे.

संशोधनाची उद्दिष्टये

- 1) महात्मा गांधी तंटामुक्त मोहिमेची व्याप्ती अभ्यासणे.
- 2) महात्मा गांधी तंटामुक्त गाव पुरस्कार योजना अभ्यासणे.
- 3) महात्मा गांधी तंटामुक्त मोहिमेच्या समितीची कार्ये अभ्यासणे.
- 4) महात्मा गांधी तंटामुक्त गाव मोहिमेच्या मुल्यमापनाचे निकष अभ्यासणे.

संशोधन पध्दती

प्रस्तुत शोध निबंधात दुय्यम साधन सामग्रीचा वापर करण्यात आजा आहे. यामध्ये प्रामुख्याने संदर्भ ग्रंथ, मासिके, नियतकालिक, शासनाचे विविध अहवाल इंटरनेटवरील माहिती, विकीपीडीया इत्यादी साधनांचा आधार घेण्यात आल आहे.

महात्मा गांधी तंटामुक्त मोहिमेची व्याप्ती

ही मोहिम राज्यातील सर्व ग्रामपंचायतीमध्ये सातत्याने राबविण्यात येते. माहिमेसाठी ग्रामपंचायत हा घटक निश्चित करण्यात येतो त्यात ग्रामपंचायतीच्या कार्यक्षेत्रातील सर्व गावे, वस्त्या याचा समावेश होतो. या मोहिमेच्या अंमलबजावणीसाठी ग्रामपंचायतीस गाव संबोधण्यात येते.

महात्मा गांधी तंटामुक्त

1) तंटामुक्त झालेल्या
आणि सन्मानचिन्ह देवु

तंटामुक्त गा

1000 पर्यंत

1001 ते 20

2001 ते 3

3001 ते 40

4001 ते 50

5001 ते 10

10,000 अ

2) 190 पेक्षा अधिक

25 टक्के इतकी रक्कम

3) महात्मा गांधी तंटाम

अशा गावांना पुढील व

विचार करते.

पुरस्कार रक्कमेचा वाप

तंटामुक्त गाव

उभारण्याबाबतच्या विक

महात्मा गांधी तंटामुक्त

1) गावामध्ये श

आणि अनिष्ट

उपाययोजनांच

2) प्रतिबंधात्मक

3) गावातील लो

होणारे तंटे मिट

4) समिती या का

यांचे सहाय्य घे

5) तंटे मिटविताना

महात्मा गांधी त

मोहिमेमध्ये भा

ठेवण्यात आले आहे. र

Current Global Reviewer

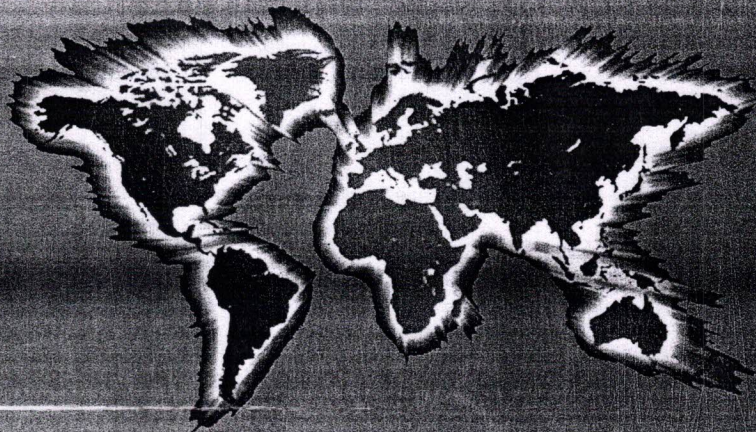
ISSN 2319-8648

Indexed (IIJIF)

Impact Factor - 2.143

**UGC Approved Journal
Sr. No. 64310**

**Edited By
Arun B. Godam
Latur, Dist. Latur-413512
(Maharashtra, India)
Mob. 8149668999**

**Publisher
Shaurya Publication**

www.rjournals.co.in